

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

DANSKE
REGIONER

Høringssvar vedr. udkast til ændring af vejledning om tilslutning af industri-spildevand til offentlige spildevandsanlæg (Tilslutningsvejledning)

Danske Regioner har modtaget Miljøstyrelsens høring af 15. november 2024 vedr. ændring af vejledning om tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg.

Danske Regioner hilser det velkommen, at der nu tages skridt til at opdatere den hidtil gældende tilslutningsvejledning ("Vejledning om tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg") fra maj, 2006. Både teknologisk og fagligt har der de mellemliggende 19 år fundet væsentlige udviklinger sted på spildevandsområdet, hvilket i sig selv er en kærkommen anledning til at opdatere vejledningen.

Derudover er der et skærpet EU-fokus på området, bl.a. gennem den nylige vedtagelse af EU's reviderede Byspildevandsdirektiv i november 2024, som bl.a. stiller en række krav til central rensning. Den forestående implementering af direktivet - som ventes at løbe frem til foråret 2027 - vil således tilsvarende influere på rammerne for håndtering af spildevandsområdet i Danmark fremover og er derfor et vilkår som den nye vejledning må tage bestik af.

Helt overordnet kan Danske Regioner støtte arbejdet med den nye opdaterede vejledning. På helt specifikke områder er der dog grund til at justere indhold og tekst. Det gælder bl.a. afsnittet om medicinrester og hospitalsspildevand.

Afsnittet nævner side 38-39, at: *"Mængden af farmaceutiske stoffer, der udledes med husholdningsspildevand, kan dog udgøre en stor del og i nogle tilfælde mere, end hvad der udledes med hospitalsspildevand. Det er således op til den enkelte kommune ud fra spildevandets stofindhold og koncentrationsniveauer samt stoffernes miljøpåvirkning at vurdere, hvorvidt der vælges decentral rensning ved hospitalet eller central rensning ved at indføre ekstra rensetrin på forsyningselskabets renseanlæg".*

Skønmæssigt fordeler udledningen af medicinrester efter brug/anvendelse sig med ca. 5-6 pct. udledt direkte fra hospitalet, samt 94-95 pct. fra husholdningerne/patientens bopæl. Skønnet baserer sig bl.a. på en tidligere kortlægning over farmaceutiske stoffer i spildevandet ved Aarhus Universitetshospital sammenholdt med det kommunale spildevand i samme

31-01-2025
EMN-2025-00179
1751838
Ors@regioner.dk

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

opland. Kortlægningen dokumenterede, at det kun var en yderst begrænset del af den samlede farmaceutiske belastning i det samlede spildevand, der stammede fra hospitalet.

Implikationen af formuleringen s. 38-39 i vejledningen er, at det fremadrettet vil være op til den lokale kommune (hvor hospitalet er lokaliseret) at træffe beslutning om hvorvidt hospitalet skal håndtere rensningen af eget spildevand centralt eller decentralt.

Netop her er det væsentligt at være opmærksom på det netop vedtagne Byspildevandsdirektiv. Direktivet stiller i udsigt, at samtlige danske renseanlæg over 10.000 PE fremadrettet skal indføre et ekstra (4.) rensetrin til fjernelse af farmaceutiske stoffer.

Den konkrete danske implementering af direktivet udestår, men kan i princippet efterlade en situation, hvor det ikke længere er meningsfuldt at den pågældende kommune skal træffe beslutning om hvordan hospitalet skal håndtere eget spildevand.

Brug af decentrale løsninger på spildevandsområdet indebærer væsentlige økonomiske implikationer for regionens økonomi. Anskaffelse af et nyt anlæg, som matcher eksisterende etablerede løsninger (fx på Herlev Hospital) vurderes i dag at koste op mod 60 mio. kr. Dertil kommer udgifter til lednings- og kloakarbejder samt efterfølgende drift.

Perspektivet er derfor, at man i en dansk kontekst risikerer at binde ressourcer i kortsigtede løsninger, hvor Byspildevandsdirektivet - ud over at stille krav om rensning for miljøfremmede stoffer - også anviser finansieringsmodellen.

Danske Regioner foreslår derfor, at sætningen (s. 38-39) omformuleres så kommunen kun skal tage stilling til en decentral løsning såfremt der ikke gennem den kommende implementering af Byspildevandsdirektivets krav, indføres et ekstra rensetrin på forsyningsselskabets renseanlæg.

I den sammenhæng noterer Danske Regioner sig høringsmaterialets formulering om, at den opdaterede vejledning '*forventes at skulle undergå yderligere en revision i forbindelse med implementeringen af det reviderede byspildevandsdirektiv*'. Danske Regioner opfordrer dog til, at formuleringen allerede justeres nu. Tilsvarende bør der i perioden frem til foråret 2027 – når ny national lovgivning (i medfør af direktivet) ventes at være på plads – ikke stilles kommunale krav om decentral rensning, hvis disse har overlap til fremtidig national lovgivning.

Spildevandsslam

Danske Regioner bemærker, at de foreslåede ændringer i forhold til ABC-vurderinger af de organiske stoffer og for revision af grænseværdier er

velbegrundede. Dog bør det præciseres at vejledende grænseværdier, der er fastsat på baggrund af overholdelse af slamkvalitetskrav, kun finder anvendelse, hvis slammet fra det konkrete renseanlæg anvendes til jordbrugsformål.

Hvis slammet fra et konkret renseanlæg ikke anvendes til jordbrugsformål, men fx forbrændes, bør de højere grænseværdier beregnet på baggrund af gældende miljøkvalitetskrav (MKK) anvendes, så der i tilslutningstilladelserne ikke fastsættes skrappe grænseværdier end nødvendigt - selvfølgelig forudsat, at der anvendes BAT.

Tabellerne i kapitel 3 med vejledende grænseværdier, der er baseret på slamkvalitetskrav, bør således suppleres med vejledende grænseværdier baseret på MKK, som gælder for tilslutning til renseanlæg, hvor slammet ikke anvendes til jordbrugsformål.

Ligeledes er det positivt, at der fastsættes vejledende grænseværdier for flere stoffer, da det alt andet lige vil lette kommunernes behandling af regionens ansøgninger om tilslutningstilladelse til afværge- og/eller procesvand fra regionens afværgeanlæg.

I afsnit 3.1 angives i en punktopstilling de ting der skal tages hensyn til i forbindelse med miljøtilsyn. Der mangler i denne punktopstilling et punkt der omhandler "det areal, der skal modtage spildevandsslam". Det er vigtigt at man ved udbredning af spildevandsslam til jordbrugsformål som minimum forholder sig til om arealet er sammenfaldende med grundvandsdannende områder, hvor en udspredning af spildevandsslam med indhold af fx PFAS eller medicinrester vil have u hensigtsmæssige konsekvenser for vores grundvandsressourcer.

Af afsnit 3.11 fremgår, at spildevandsslammet skal leve op til slamkvalitetskravet i bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål. Det skal i den forbindelse bemærkes, at dette slamkvalitetskrav ikke tager tilstrækkelig højde for udvaskning af stoffer til grundvandet. Derfor bør udbringning af slam i områder med særlige drikkevandsinteresser være et særligt opmærksomhedspunkt i vejledningen. Dertil kommer, at US EPA d. 14. januar gik ud og advarede imod, at PFAS i slam kan udgøre en sundhedsmæssig risiko ved koncentrationer der er 10 gange lavere end det danske slamkvalitetskriterie. Miljøminister Magnus Heunicke har d. 24. januar udtalt til Ingeniøren at Miljøstyrelsen vil se nærmere på denne problematik, og vi forventer derfor også at denne nye viden inddrages i arbejdet med denne vejledning.

PFAS

I tabel 3.7.3 angives de 24 PFAS-forbindelser, som indgår i MKK. Det skal bemærkes, at disse 24 PFAS-forbindelser ikke er identiske med de 22 PFAS-forbindelser, som indgår i GVKK og DVKK. Det er regionernes erfaringer, at især

to stoffer ofte påvises: PFOSA og 6:2 FTS. Regionernes erfaringer fra undersøgelser af punktkilder til jordforurening viser at stofferne ofte optræder på industrilokaliteter.

Det er vigtigt at man ved meddelelse af tilslutningstilladelse forholder sig til alle de (PFAS) stoffer der kan forekomme fra den pågældende aktivitet, ikke kun de stoffer for hvilke der findes et MKK. Kommunerne bør derfor ved udarbejdelse af tilslutningstilladelsen støtte sig til PFAS branchelisten: regioner.dk/regional-udvikling/regionernes-arbejde-med-pfas/fakta-om-pfas-stoffer/.

Specifik viden om hvilke PFAS stoffer der ofte forekommer ved de enkelte brancher kan desuden indhentes for relevante brancher og aktiviteter fra regionernes PFAS faktaark: [Branchebeskrivelser](#).

Det bemærkes, at der i vejledningsteksten afsnit 3.7.4 omtales forskellige rensemetoder til håndtering af PFAS i vand. Som rensemetoder er angivet: Aktiv kul, selektiv ionbytning og overfladeaktiv skumfraktionering.

Regionernes erfaringer, fra dels udviklingsprojekter, dels drift af en række af regionens grundvandsafværgeanlæg, viser, at kortkædede PFAS forbindelser (særligt carboxylsyrerne) tilbageholdes dårligt ved de foreslåede rensemetoder. PFBA bliver stort set ikke tilbageholdt.

Regionerne indgår i en række udviklingsprojekter, med bl.a. det fokus at finde egnede metoder til rensning af PFAS forurenede vand. Tilbageholdelse på aktivt kul og resiner er bl.a. dokumenteret i et nyligt afrapporteret VUDP-projekt: <https://vudp.dk/afsluttede-projekter/afsmitning-af-miljoefremmede-stoffer.aspx>.

For skumfraktioneringens vedkommende er der forsøg i gang, som skal øge tilbageholdelsen af kortkædede forbindelser ved hjælp af overfladeaktive stoffer, men dette er efter vores vidende fortsat på forsøgsstadiet.

Det anbefales, at det af vejledningen klart fremgår, at ingen af de listede metoder aktuelt kommer i mål, i forhold til de kortkædede PFAS-forbindelser.

Venlig hilsen

Lotte Holten
Centerchef, Danske Regioner